

Mlado Jutro

Štev. 44

Nedelja, 4. novembra

1934

G. Chaucer:

Povesti z romanja v Canterbury

Za mladino priredil I. E. Rubin -
Poslovenil dr. Ivan Lah

PREDGOVOR

Geoffrey Chaucer (izg. Zefri Cosr) je bil angleški pesnik, ki je živel v 14. stoletju. S svojimi canterburskimi povestmi (čita se kenterberskimi) že šest stoletij zabava milijone ljudi po vseh delih sveta. V teh lepih povestih vstaja takorekoč iz groba vse

sveta. Zdi se nam, da vidimo te tipe žive pred seboj kakor pri Shakespearju (čitaj: Šekspirju), ki je dobro poznal te zgodbe, saj so bile med prvimi in najbolj znanimi v vsej Angliji in so se ob njih zabavali stari in mladi.

14. stoletje s svojo pestro domišljijo in pisanim življenjem, polnim čudnih dogodov in veselih ljudi. Chaucerovi romarji v Canterbury (čit.: Kenterbéri) so pisana družba, ki jih spremljamo radi na njihovi poti, da poslušamo njih zgodbe in se nam zdi, da so to še edini živi ljudje tega stoletja, ki še danes hodijo po zemlji in pričajo o nesmrtnosti svojega pisatelja. Morebiti se ne bodo nikoli več družili v tako prijateljski družbi vitez in posestnik, dama in kuhar, trgovec, mlinar in menih, kakor se družijo tu, da si v dolgih večerih na poti pripovedujejo povesti iz resničnega in bajnega

Nekatere teh povesti se zde danes nekoliko preveč naravne in se čudimo, da so jih poslušali gospe in menihi. Toda to je duh časa. Moralni nazori so bili takrat drugačni nego dandanes. Pa saj so si prav te povesti morale šele priboriti pravico v javnosti, da so razkrivale resnico življenja. Pripovedovali so si jih ljudje, ki so se udeležili bojev med belo in rdečo Rožo, iz katerih je izšla kraljevska krona dinastiji Tudor (1485.). Z njimi so se razveseljevali meščani svoje dobe, pripovedovali so jih potujoči študentje po deželi, skrivaj so jih čitali po samostanih in po šolah, bili so

prava ljudska knjiga za časa Elizabete, ko je dosegla Anglija višek svoje slave in v letih strahote, ki je zavladovala v verskih bojih, preživele so vse rodove preteklosti in prišle do nas, da gledamo v njih zgodbe preteklosti in pojdejo za nami v bodočnost, da bodo pravile znanem o starih časih in živih ljudeh preteklosti, ki so bili vkljub razliki stoletij tako malo različni od nas in vseh onih, ki so prišli in še pridejo po njih. V teku stoletij so se te povesti seveda izpreminjale, krajšale in daljšale, kakor jih je znal kdo pripovedovati. Zato smo jih tudi mi povedali tako, kakor naj si jih zapomni slovenska mladina.

Romanje v Canterbury

Pred mnogo mnogo leti je bila navada, da so moške in žene hodile na božjo pot. Ko je bilo po boleznih, so se napotili k ostankom mogočnega svetnika, da bi se mu zahvalili, ker so ozdraveli. Ako so si hoteli izprositi kako milost, so prosili za to določenega svetnika, da bi prosil zanje in jim pomagal do te božje dobrote. Najraje so se odpravljali na te božje poti spomladi, ko so peli ptički in so po suhotnem mesecu marcu zazelenele ceste namočene z aprilskim deževjem.

Za časa kralja Riharda II. se je zgodilo, da se je pesnik, ki se je imenoval Geoffrey Chaucer (čitaj: Žefri Čosr) podal na božjo pot k ostankom svetega Tomaža v Canterbury. Preden je nastopil svoje romarsko potovanje, se je ustavil v neki gostilni v južnem delu Londona, da bi prenočeval. V tej gostilni je bilo že nekaj drugih romarjev, ki se jim je poznalo, da so iz raznih stanov in poklicev; bilo jih je vseh skupaj dvajset in devet; vsi so imeli iste želje, namene in isti sveti cilj.

Gostilničar je bil vesel možak. Ko je videl skupaj tako izbrano družbo, mu je prišla na pamet sijajna misel, ki jo je tudi takoj razodel vsej družbi. Rekel je, da pojdejo vsi na dolgo in nevarno pot, (— kajti, lahko vas zagotovim, da potovanje takrat ni bila lahka stvar —) in da bi si mogli kratiti dolge ure (kajti potovalo se je takrat počasi) s kako skupno zabavo. Naj bi vsak pripovedoval kako lepo zgodbo. Predlagal je, naj bi po vrsti skrbeli za zabavo drug drugemu s tem, da bi vsak pripovedoval, kakor najboljše ve in zna, kako povest, bodisi resnično ali izmišljeno. Gostilničar sam se je romarjem ponudil, da jih bo spremljal in jim kazal pot, skratka da bo njihov vodja. Če bi pa kdo iz njih ne hotel pripovedovati, bo moral ostalim plačati pojedino. Ta predlog so vsi radi sprejeli in so odšli spat, da bi zjutraj krenili na

pot kakor hitro solnce vzide.

Toda, preden začnem vam pripovedovati, vam bom najprej povedal, kdo vse je v tej družbi bil in opišem vam vsakega, kolikor bo najbolj v moji moči.

✱

Pred vsem je bil tu imeniten vitez, ki je že od svojih mladih let ljubil viteštvo, resnico, čast, svobodo in plemenitost srca. Bil je že v mnogih bitkah po raznih deželah in je bil znar po svoji hrabrosti. Toda v svojem občevarju je bil skromen in preprost, da ni nikdar nikogar predrzno in izzivajoče ogovoril. To je bil res pravi vitez v vsej svoji popolnosti. Ravno kar se je bil vrnil z daljnega potovanja in zdaj je romal k ostankom svetega Tomaža v Canterbury, da bi se zahvalil za rešitev iz tako mnogih nevarnosti, ki jih je srečno prestal.

Z njim je bil njegov sin, mlad plemič, mladenič kakih dvajsetih let, visok, močan in krasen. Živel je zvesto po zgledu svojega očeta in mu hotel biti po vsem enak; udeležil se je že nekaterih manjših vojnih pohodov v Francijo, v katerih se je odlikoval s svojo hrabrostjo, da bi si pridobil naklonjenost dame, katero je ljubil. Znal je jako spretno jahati na konju, a tudi lepo pisati in peti pesmi, risati in plesati. Pri vsem tem pa je bil skromen in uljuden in je nastopal vedno tako, kakor se spodobi za plemenitega mladeniča.

Viteza je spremljal tudi sluga. Imel je zeleno obleko, nosil je mogočen lok in puščice, ob strani je imel ščit in bodalce, za pasom pa rog.

Nadaljnji član te družbe je bila nuna, opatinja, gospa Eglantina. Njen odkritosrčen obraz je bil vedno poln miline in preprostosti; sicer je bila to prav živahna žena. Znala je lepo peti in govoriti po francosko, tako kakor se uče v Sturfordu blizu Londona. Ker pa ni znala pariške francoščine, gotovo tudi njen naglas ni bil pravilen. Posebno pri mizi se je vedla zelo fino in dostojno. Kajti pripomniti vam moram, da v onih časih ni bilo nič nenavadnega, če so se pri jedi navadni ljudje pa tudi boljše gospoda obnašali na tak način, da bi nas to dandanes kar žalilo. Opatinja je bila tako dobrosrčna in tako nežnočutna, da bi bila jokala, če bi bila videla, da se je miš ujela v past, ali pa če bi bil kdo udaril njenega malega psička. Z njo je bila še druga nuna-tovarišica in trije duhovniki, ki so ju spremljali.

Poleg teh je bil tu še neki menih, precej obilnega telesa in vesel; rad je hodil na lov in ni mislil, da bi bilo prav in pri-

jetno za pobožnega moža, če bi bil stalno zaprt v samostan. Imel je dobre konje in je znal na njih jezdit. Gojil je hrte za lov na zajce. Njegova suknja je bila obrobljena s sivo kožuho. Imel je čudovito zlato iglico, s katero si je pritrjeval kapo na glavi. Njegova glava je bila tako plešasta, da se je svetila; vsa njegova zunanost je pričala, da ljubi dobro jed in pijačo in da je prijatelj vsele družbe. Menih, kakor brez dvoma vsi veste, je bil duhovnik, ki je živel v samostanu skupno z drugimi enakimi menihi. Ta menih je bil glava ali gospodar samostana; drugi menihi so bili njemu podložni in so bili po obljubi zavezani, da so se mu pokoravali.

Med temi romarskimi gosti je bil tudi frater, siromašen menih katerega ime je bilo Hubert. Beraški menih je bil duhovnik, ki je hodil po deželi od kraja do kraja; ni imel nikjer stalnega bivališča, niti lastnih sredstev za preživljanje, bil je odkazan na radodarnost prebivalstva po mestih in vaseh, kamor je zahajal. Tam so ga ljudje obdarovali za to, ker je nudil tolažbo bolnikom in umirajočim, ker je poročal mlade ljudi in krstil njih otroke. Menih, ki o njem tu pripovedujem, je bil prijeten človek in povsod jako priljubljen, morda zato, ker je bil zelo prizanesljiv, kar se tiče pregreškov ljudi, in jim ni nalagal pretežke pokore in drugih cerkvenih kazni.

Bil je v tej družbi tudi kupec z navihanimi brki in visokim flanderskim klubkom. Ta človek se je dobro spoznal v kupčiji, njegovega imena pa vam ne morem povedati, ker mi ni znano.

Med romarji je bil tudi študent iz Oxforda. Potoval je na suhem mršavem, polživem konju. Tudi sam ni izgledal mnogo boljše kakor njegov konj; njegova lica so bila upadla in obleka obdrnjena. Dasi je upal, da postane nekoč duhovnik, ni imel sedaj nikakih sredstev in je bil navezan na dobrosrčnost prijateljev, kar se tiče vsakdanjega kruha pa tudi glede stroškov za učenje. Toda ljubil je učenje bolj kakor krasno obleko, bogato pohištvo ali svetle dragočnosti. Bil je to človek, ki je bil vedno molčeč in zamišljen.

Drugi tak romar med njimi je bil sodni uradnik, po zunanosti zelo dostojen in moder; bil je znan kot nad vse spreten v svojem poklicu. Dasi je bil s svojim uradom jako zaposlen, vendar se ni obotavljal, da bi ne bil opravil svojo sveto dolžnost in obiskal svetinje v Canterburyu.

Nadaljnji gost te družbe je bil svobodnik, to se pravi, bogat posestnik in oče svoje družine. Bil je to še čvrst in svaž starejši gospod, belih las in velik prijatelj veselega in dobrega življenja. P^{ri} je daleč okoli znan po svoji gostoljubnosti; potnik je vselej gostoljubno sprejet pri njegovi vedno bogato obloženi mizi. Bil je šerif svojega okraja, to se pravi toliko kot predsednik sodišča, zato je užival veliko spoštovanje.

Dalje so bili med romarji: suknar, tesar, tkalec, barvar, in še nekaj obrtnikov. Ti vsi so spadali k istemu cehu in so nosili enako obleko. Čehi so bila v srednjem veku društva, katerih člani so bili trgovski rokodelci, da bi si med seboj pomagali in se podpirali. Kajti s tem, da so bili združeni, so lažje premagali težave in ovire, ki bi posamezniki proti njim ne mogli ničesar opraviti. Ti kramarji so bili premožni ljudje, ki so si lahko privoščili časa in denarja, da so se odpravili na božjo pot.

V družbi je bil tudi mornar, ki je prišel od zapada. Bil je na konju, a kakor pomorščaki sploh, ni znal dobro jezdit. Bil je ves rjav in zagorel, sicer pa vesel fant, ki je poznal vsa pristanišča od Škotske do Finisterre.

Romal je s to družbo tudi zdravnik, ki bi bil mogel biti v veliko korist svojim sopotnikom, če bi bil kateri na poti obolel.

Med romarji je bila tudi stara gospa iz mesta Bathu, zato gospa Bathuanka imenovana. To je bila žena plemenitega srca, znala je prav ročno izdelovati obleke, mnogo je potovala, bila je trikrat v Jeruzalemu, obiskala je že tudi Rim, Kelmorajn in Bologno.

Z romarji je potoval tudi ubožen mestni župnik, reven, kar se tiče posvetnih zakladov, a bogat na duhu in obdarjen s plemenitimi lastnostmi. Bil je uljuden in delaven, potrpežljiv v nezgodi in vedno pripravljen deliti z onimi, ki so bili potrebni, še to malo, kar je imel. Njegova župnija je bila velika, a on ni imel konja; toda niti vihar niti dež ga nista mogla zadržati, ako je bilo treba obiskati bolnike ali nesrečnike, naj je bilo še tako daleč do njih. Živel je pravično in sam zase, učil je bolj z zgledom kakor z zapovedmi. A dasi je bil tako dober in svet, ni preziral onih, ki so kaj zagrešili, ampak se je trudil, da bi jih pripeljal na pravo pot s svojo zgledno dobroto in ljubezni polnimi nauki.

Z njim je bil njegov brat, kmečki človek v preprostem jopiču.

Dalje prihodnjč.

Plevelj Viktor:

Ptičje mleko

Živel je človek, ki je bil tako neznan-sko bogat, da se je lahko vsak dan do dobra najedel in napil najboljših in najdražjih jedi in pijač, kar jih svet premore. Tudi se je lahko vozil po svetu z vlakom, avtomobilom, ladjo ali celo z letalom, kakor mu je bolj prišlo.

Tudi vbogajme bi bil lahko dajal, pa je bil za siromake preskop. Prijatelj je imel na odmet. Ljudje so mu rekali »bogataš«, po poklicu je bil pa pustolovec.

In je bogataš segal vedno le po najizbranejših jedeh in pijačah tega sveta, da so mu jih morali večkrat prinašati iz Amerike in Afrike, ker jih v Evropi ni bilo dobiti. Jedel je za tri, a debeluščen je bil za poldruga. Okusil je poslastice vseh narodov, celo žab in polžev se je lotil, ker je čul, da so neki silno okusni in slastni. Medvedjih šap in kavijarja se je že davno preobjedel in tudi šampanjec mu ni več prijal.

Pa se je zgodilo, da je bilo na svetu vedno manj jedi in pijač, ki so bogatašu še prišle. Od sto jedi, ki so mu jih prinesli na mizo, mu je teknila le še ena sama, vse druge so mu vzbujale gnus in odpor. In je prišel dan, ko bogatašu niti ena od vseh stotih jedi in pijač ni več ugajala, pa tudi tisočih ne. Skratka: na svetu ni bilo več jedi in pijače, ki bi jo bogataš mogel zaužiti, da mu uteši glad in žejo.

Močno bolan in shujšan je bogataš ležal v svoji palači na svilenih blazinah. Okoli njega so se sukali najboljši zdravniki devetih dežel, toda leka zanj niso zmogli. Devetsto devet in devetdeset služabnikov so poslali z letali na vse strani sveta, da mu poiščejo jedi in pijače, ki bi mu teknila.

Odposlanci s severa so mu prinesli mesa srebrnih zajcev in zlatih morskih ri-

bic, z zapada likerjev in slaščic, od vzhoda fazanov in nežnih slavčjih jezikov in od juga rujnega vinca in najizbranejšega južnega sadja. A vse to je bogataš jezno odrinil od sebe in zaklel, da so se zdravniki od strahu križali ob postelji.

Minil je dan in teden ne da bi bogataš okusil trohico jedi in popil kapljico pijače! Oči so mu vročično begale po zbranih zdravnikih, ki so sklonjenih glav čakali njegove smrti. Jezik mu je izsušen tičal med zobmi, lice je porumenelo in koža je ovela pregrinjala štrleče kosti. Slabotno ječanje se je oglašalo iz bolni-kovih prsi in smrt je segala po njem...

Že so prižgali svečo za zadnjo uro in duhovnik je prosil Boga za milostni sprejem bolnikove duše. Služabniki so komaj čakali, da planejo po nakopičenih želo-dnih dobrotah, ki se jih je gospodar na smrt preobjedel.

Mrtvaški pot je oblił bogataševo čelo in oči so se mu skalile. Že mu je prvi smrtni vzdih privrel iz prsi in duhovnik je molil: »Usmili se večni Bog njegove duše in daj njegovemu telesu mir in pokoj!«

Tedaj pa je mrtvaško tišino prerezal rezek, oster pozdrav: »Mir z vami!«

Vsi so se ozrli po prišlec, celo bolnik je pozabil umreti. Na vratih je stal visok, star mož z belimi lasmi do ramen in s prav tako brado do pasu. Ni pogledal po zbranih, le k bolniku je stopil in se dotaknil njegovega čela. Tisti mah je bogataš začutil v sebi čudovito moč in zdravje. Prešla sta žeja in glad. Skočil je s postelje in objel svojega rešitelja.

Ta pa ga je rahlo odrinil od sebe rekoč: »Rešil sem te, a ne dalje ko za teden dni. V tem času si moraš poiskati leka, ki ti bo vrnil slast do jedi. Našel si ga boš sam, samo poprimi palico in pojdi po svetu. Pomni pa: če v sedmih dneh ne najdeš leka, ti pomoči ni in umrl boš lakotne smrti, kakor si pravkar nameraval. Še to ti povem, da se lek, ki ga moraš najti, imenuje ptičje mleko!«

To rekši je izginil, prej ko se je bogataš utegnil začuditi njegovim besedam in ga vprašati kaj več.

Tedaj je bogataš zopet poslal devetsto devet in devetdeset poslancev širom sveta, da mu poiščejo ptičjega mleka. Ob zori sedmega dne naj ga pričakujejo v njegovi palači; kdor prinese mleko, dobi čeber cekinov in stalno službo pri njem. Pa tudi sam je poprijel palico in se napotil po svetu iskat ptičjega mleka.

Hodil je in hodil ter prehodil že devet gora in devet dolin, obredel devet mest in štirideset vasi, a ptičjega mleka ni dobil.

Tretji dan se je nagibal h kraju, a bogataš ni še použil ničesar, kajti so mu presedale vse dobrote sveta in ni je bilo jedi in ne pijače, ki bi ga rešila smrti, razen ptičjega mleka, a tega ni dobili nikjer. Sedel je bogataš žalosten na štor kraj gozda in se mlo razjokal.

Pride mimo starica in se ji zasmili, pa ga ogovori: »Čuj me bogataš! Poznam tvojo skrb in vem, kje je dobiti ptičje mleko. Le težko, silno težko je priti do njega. Vidiš v meglici onole goro? Do tja je leto hoda. Vrh gore ima zlata ptica gnezdo in v njem tri mladiče, ki jih hrani s svojim mlekom. Večja je od vsakega orla in se ne straši nikogar. V krempljih ima elektriko, ki ubije slona! Če jo premetaš in ujameš, ti bo dajala mleka in ozdravljen boš. Pa še to ti povem, da moraš priti do gore naravnost od tu in ne smeš kreniti niti za ped na levo ali desno, dokler ne prideš tja!«

»Nič lažjega,« si misli bogataš in se ženici zahvali za svet. Hitro si najame aeroplan in že sta s pilotom drčala po zraku v ravni črti proti gori. Dva dni sta že frčala proti njej in tretji se je nagibal k zatonu. En sam dan še je odmerjen bogatašu in če jutri ne priletita do gore je izgubljen!

Huuuu... je nenadoma zatulil veter in letalo je odletelo za sto metrov iz svoje smeri. Tedaj pa — o groza — je zrastle pred njima gora, ogromna, silna gora, večja od samega Triglava! Nič več ni bilo moči okreniti in letalo se je z vso silo zaletelo v trdo sivo pečino, pa razbito palo na podnožje gore. Zakrakala je zlata ptica vrh gore, da se je čulo prav do pekla.

Videli so kmetje nesrečo in prihiteli pomagat. Pobitega bogataša so zanesli v koč, mrtvega pilota pa na pokopališče.

Osvestil se je bogataš v leseni bajti in zagledal krog sebe silno revščino. Krepke, žilave postave v razcapanih oblekah in z zarjavlimi obrazi so se sklanjale nad njim. Otroci so bili na pol goli, vendar pa čvrsti in zdravi. Za stole so služili debeli kamni, za postelje deske in na njih par otepov slame. Pod mizo se je pretegovala mačka in v zibki se je zabaval dojenček s svojo nožico. Na mah se je bogatašu prikupila ta velika revščina in čisto dobro se je počutil na otepu slame.

Tedaj je vstopilo dekletce in se s kozico približalo ranjencu na slami. V ko-

zici je bilo sveže mleko. Ponudili so mu ga. Bogataš ni še nikoli videl mleka — kajti mu takih navadnih stvari sploh niso nikdar pokazali — pa se je močno začudil lepi beli tekočini in je vprašal po njej.

»To je mleko«, so mu odvrnili kmetje.

»Mleko!? Kakšno mleko?«, je kriknul bogataš ves nestrpen in presenečen.

»I kakšno neki!«, se pošali gospodinja »menda ptičje?«

Nič več ni bogataš videl in čul smeha, ki ga je povzročil gospodinji odgovor, le pograbil je kozico in jo izpil na dušek. Silno mu je prišlo in še so mu prinesli.

Ko je popil vse mleko iz cele vasi, se je onesvestil in spal tri dni in tri noči. Ko se je četrtega dne prebudil, so mu dali spet mleka. Potem je ostal v koči še mesec dni, ker se mu rane še niso zacelile. Med tem je spoznal najboljše jedi in pijače, kar jih je kdaj jedel in pil. Ni mogel prehvaliti črnega kruha, krompir mu je šel neverjetno v slast, mleka je izpil na vedre in čiste studenčnice bi ne bil zamenjal za vse šampanjce sveta! Ko je pa za veliko noč skuhal gospodinja ajdove žgance in kisló zelje, se je bogataš razjokal od veselja. In ko je spoznal še mlečno kašo, ješpren in fižol, je gostitelje bogato obdaril in se napolnil domov.

Doma so se služabniki že mesec dni veselili njegove smrti in se gostili na njegov račun, kajti ni dvomil nihče, da ptičjega mleka ni našel in je umrl lakotne smrti. Ko so ga pa zdaj zagledali živega in zdravega pred seboj, so od strahu popadali pod mizo. On pa jih je dal do poslednjega pobesiti na bližnji hrast, ker mu niso nikdar prinesli najboljših jedi in pijač, čeprav so jih sami jeli in pili vsak dan.

Poslej ima bogataš vedno dober tek in se ne preobje nobene jedi. Je za poldruga, debelušen ni, zdrav pa je za tri. Malo se vozi z vlakom, še manj z avtom in ladjo, z letalom pa sploh ne. Prijateljev nima. Ljudje pa mu pravijo »siromak«.

Jutrovčki jokajo za mrtvim kraljem

NAŠEMU DOBREMU KRALJU
ALEKSANDRU I.

Usoda kruta, o zakaj si vzela
ljubo nam srce?
Očeta nam si umorila!
Vročé mi teko solze...
Ubogi kraljeviči mali,
brez očeta ste ostali!
Le, kdo, le kdo naj Vas tolaži,
ko vsi ječimo v neizmerni tugi!
O, mučenik Ti sveti
za Domovino si umrl!
Judež Te je ubil,
ki zanj si se v vojnah bori!
Slava, slava, Mučenik!
opevan boš kakor svetnik,
vroča molitev gre do neba,
Bog nam ohrani Tvojega sina
Petra Drugega, in varuj ga
vsega hudega!

Ivanka Prevalnik, uč. IV. razr.

Črna pri Prevaljah

Mrtvemu kralju. Kje naj najde tolažbe hčerka, ki so ji položili očeta v prerani grob? Kje naj išče opore mati, ki se ji je sin zrušil zadet v srce? Kdo naj ji posuši solze? Kdo naj ji celi pekoče rane. Saj ga ni, ker vsak za sebe čuti svojo bol. Jaz se naslanjam na Tebe »Mlado Jutro«. Ti sočustvuj z menoj, ki si mi nekoč prinašalo slike od njega, ki sem ga ljubila. Vse slike so bile tako žive, da bodo vedno živele v mojem srcu. Ti, ki si mi prineslo strašno vest, da je mrtev On, ki nas je vse ljubil. Ti, ki si mi prinašalo one žalostne pogrebne slike. Ti, ki si me spodbujalo, da sem ga lahko v duhu spremljala na njegovi zadnji poti od Marseillea do Oplenca! Vedi, da nisem pisateljica in ne izobražena. To pa vedi, da sem Jugoslovanka. Da se mi pretaka po žilah Slovenska kri. Da bi je v meni Jugoslovansko srce, to je dovolj. Misli mi niso zbrane, roka okorna a srce, to je močno dovolj, da mi narekuje. Danes je 14 dni odkar je padel naš prevzišeni kralj Aleksander I. zadet od zločinske krogle. Ko se nam je zrušil veliki mogočni sokol,

ki nas je ščitil s svojimi krili in kjer smo bili vsi varni pod njimi. Ze 14 dni plava njegov duh nad nami in gleda na nas sirote, ki plakamo za njim. Še vedno so mi te misli tuje, še vedno ne morem verjeti, da je mogel biti človek na svetu, ki mu je pretrgal nit življenja v najlepši možki dobi in v sredi najvažnejšega dela. Ko smo vsi tako nestrpnost pričakovali vesti, da nam sporočijo, kako ga je sprejela Francija! A zgodilo se je drugače; vest, ki je došla, je bila grozna. Ravno ko sem zvečer bila sama z otroci smo se pogovarjali, da je naš ljubljani kralj že na francoskih tleh, prav slovesno sprejet. Se odprejo vrata in mož mi pride ves bled in nam javi, da je kralj mrtev. Mislila sem, da se šali, a njegov obraz je bil resen, in njegove oči solzne. Mraz me je pretresel, otroci so obledeli. Vsi smo bili nemi in tihi. Noč je minila brez spanja. Zjutraj so nam zvonovi prvi naznanjali, da je res, kar nismo mogli verjeti. Potem sem se mogla komaj razjokati. Srečna sem bila, da sem imela solze, da sem Ga lahko v duhu kropila z njimi. Ko sem pa zvedela za Njegove zadnje besede, ki jih je zgovoril v smrtnih mukah: »Čuvajte mi Jugoslavijo«, je pa moja žalost do vrhunca prikipela, komaj da sem ohranila ravnotežje, da se nisem zgrudila.

Predstavljala sem si mater, kako na smrtni postelji prosi moža, »čuvaj mi moje deco«. Kakor mati ljubi svoje otroke, tako je tudi naš prevzišeni kralj ljubil svojo Jugoslavijo. Ljubil je tudi mene, saj sem tudi jaz Jugoslovanska žena in mati. Pa da mu bom vredna, hoče msvojo deco vzgajati v pravem jugoslovanskem duhu in tako mu bom čuvala Jugoslavijo. Ponosna sem, da sem hči Jugoslavije, čeravno so moji bratje in sestre pod tujimi vladarji, sem jaz vsa jugoslovanskega duha. Še med svetovno vojno, ko smo morale slovenske žene in matere polagati naše može in sinove na oltar suženstva, nisem bila drugih misli. Z veseljem sem se podpisala na list, ki mi ga je dal postaren možak, da sem in bom Slovenka. Nisem vedela tistikrat, kaj ljudje mislijo. Pa vedela sem, da je nekje država, kjer so si vsi bratje, kjer ni več suženstva, kjer so vsi enih misli in ene narodnosti. Pa zdaj

še le se prav zavedam, zdaj ko ni več Njega, ki nas je uedinil. Zdaj šele, ko vem kaj nam je bil, sem še bolj ponosna, da sem Jugoslovanka. Mati me je slovenska rodila, zato sem si tudi jaz zbrala slovenskega moža, da bodo tudi moji otroci pravi Slovenci, ker le kot taki bodo vredni biti otroci Jugoslavije. Nisem se varala, moj mož je res pošten, ljubim ga, ker sem ga videla plakati. A ni plakal, ko je mogel v svetovno vojno. Ni plakal, ko me je pustil mlado ženo vso potrto od žalosti. Ni plakal, ko mu je umrla rodna mati. A plakal je, ko mi je prinesel žalostno novico. Plakal je, ko se je poslavljajal 18. oktobra ob pol 3. od mrtvega kralja Jugoslovanskega. Plakal je, ker je vedel, da je zaslužil kralj, da plaka ves narod. Ker nas je ljubil, ljubil tako, da je preli za nas svojo plemenito kri.

Lahka naj mu bo zemlja in naj v miru spi večno spanje. Saj za nas res samo spi. Njegov duh živi in bo vedno živel z nami!

Slava Njemu mučeniku in uedinitelju!

Slava, trikrat slava našemu neumrlemu kralju Aleksandru I.

Marija Uletova, Maribor

Dragi stric Matie! Ko so zvonovi cerkva zazvonili in ko je na tisoče pušk ustrelilo, je za vedno odšel naš kralj na svoji zadnji poti v hladni grob. In ves narod joče. Kaj bi tudi ne? Saj je preli svojo kri in žrtvoval svoje življenje za domovino. Na kraljeve besede »Čuvajte Jugoslavijo!« hočem, da se poprimem svojega posla in kolikor mogoče žrtvovati za domovino in s tem pomagati našemu kralju Petru II.

Ravnikar Ruža, uč. II.a razr. mest. žen. real. gimn. v Ljubljani.

K SMRTI VITEŠKRG KRALJA ALEKSANDRA II. ZEDINITELJA.

Dne 9. X. so počili v Marseilleu na Francoskem strel, pod katerimi je padel kralj Aleksander I., ustvaritelj Jugoslavije. Padel je tisti, ki je prvi vkorakal v Dušanovo Skoplje. On je bil tisti, ki se je podal s svojimi junaki na trnjevo pot preko albanskih gora. Jugo-

slavija joče v boli za Teboj, svojim Očetom. Ne boš se mogel več razgovarjati s svojimi ljubljenimi seljaki. Ne bomo gledali več Tvojega blagega smehljaja. In ne občudovali Tvoje očetovske ljubezni do nas. On je mrtev. Toda pustil nam je tri Sokoliče svoje krvi, Petrčka, Tomislava in Andreja. Zato se pa čim bolj oprimo Njegovega naslednika kralja Petra II. Posebno mi mladina, kateri je kralj zapustil oporoko z besedami: »Čuvajte Jugoslavijo!«. Oprimo se prestola kralja Petra II. in mu pomagajmo izvrševati oporoko in voditi krmilo naše lepe Jugoslavije!

Živel kralj Peter II.!

Živeli Karadjordjevići!

Živel ves kraljevski dom!

Pajk Silvester, dijak III.b razr. mešč. š. v Ljubljani.

KRALJU PETRU II.

Mladi kralj!

Imel si dobrega očeta!

Ne samo zate,

Ampak za nas prav vse

Imel je roke zlate.

Naj zločinska roka bo prokleta,

Ker nam je vzela naše vse.

Mladi kralj!

Z upom zremo váte!

Izpolni nam vse naše nade.

Varuj nas in naše brate.

Imaš pač Ti ogromne sklade

Skrbi. In mnogo čaka Te težav

V viharju dandanašnjih teh zmešnjav

Mladi kralj!

Prisegamo Ti vsi zvestobo!

Prisegamo iz dna srca.

In trajala bo ta zvestoba

do konca naših dni;

dokler nam bodo še moči;

dokler ne bomo počivali

v ljubi zemlji — v zemlji groba.

J. Bogomir, dijak

Ljubljana, Bežigrad

Danilo Gorinšek:

Razbojnik

Razbojniški poznam brlog,
je v njem prekrut razbojnik.
vse pomoril je naokrog,
ne najde se mu dvojnik.

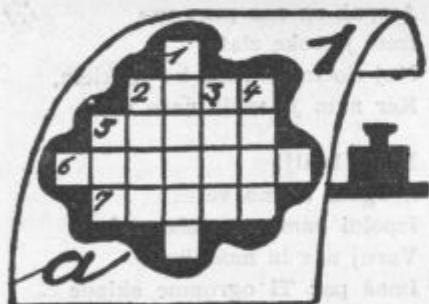
Tam punčke vidiš brez glavé,
brez nosa, noge, roke.
Kje je razbojniku srce,
da kolje kar — otroke?

In če razbojnik — o nebo! —
najhujšo jezo kuha,
brž v roko nož in punčka bo
kaj kmalu brez — trebuha!

A strah ne bodi sred srca
in naj izve, kdor vpraša:
brlog je ta pri nas doma,
razbojnik — hčerka naša!

Križanka »Packa«

Vodoravno: 2. razdobje; 5. vodni cvet;
6. kovina; 7. gozdni čuvaj.

Navpično: 1. spona; 2. lovska zanka;
3. sorodnica; 4. prizorišče življenja; 5.
duševno trpljenje.

Rešitev križanke »Plešec«

Vodoravno: 1. rž; 3. široko; 7. sekira;
9. boter; 10. mah.

Navpično: 1. ris; 2. žreb; 4. okom; 5.
kita; 6. oreh; 8. ar.

Rešitev zlogovnice

Nada
Olga
Vera
Ema
Marija
Boža
Erna
Rozalija

NOVEMBER

SMEŠNICE

»Očka, ali se bom lahko poročil z babcico, ko bom velik?« vpraša Mihec.

»Ne, dečko! Kako naj ti dovolim, da se poročiš z mojo mamo!«

»Saj si se ti tudi poročil z mojo mamo?!«

Učitelj: »Kako je pravilno: pes sledi očetu ali pes sledi očeta? Janez, ti boš to gotovo vedel, saj imaš doma psa!«

Janez: »Naš pes ne sledi več očetu, ker ga je vzel konjač.«

Listnica uredništva

Marjana Purg, uč. VI. razr. v Vitanju:
Tvoje pismo je stric Matic prepozno dobil, zato spisa ni mogel več objaviti. Člasi se kaj na novi natečaj!

Zlatko Tomšič, dijak drž. real. gimn. v Ljubljani: Pravljica, ki si nam jo poslal, je na žalost predolga za objavo. Preberi naš razpis novega natečaja v 40. številki »Mladega Jutra« in nam pošlji svoj odgovor. Obenem Te vpraša stric Matic (prav tiho na uho): ali ni-
maš doma nič črnila?

Kdo bi rad imel ves letnik 1933

„MLADEGA JUTRA“

v obliki knjige za majhen denar?

Ves letnik ima 424 strani in je okusno vezan v platno. Na svojo zalogo opozarjamo posebej vse šolske in druge knjižnice.

Vezani letnik „Mladega Jutra“ stane samo Din 60.—

Izpolnite točno spodnjo naročilnico in jo pošljite na naslov:

UPRAVA »JUTRA« V LJUBLJANI

NAROČILNICA

Podpisani naročam izvodov lanskega letnika »Mladega Jutra«.

Naročnikovo ime in točni naslov: